

Timoteogât ekap zagâtņâ Pauloņâ kulemgum pindip.

Mâsop den.

¹ Paulo nâ Anutugât sâtkât Yesu kristoņâ ândiândi muyageip, zorat den sa laņ kârâbapkât Yesu Kristogât Aposolo orâwan.

² Timoteo, gâ Yesugât sinġi âlip dâgoga nâņġâm ninâ nannâ yatâ oin, gâgât ekap zi kulemgum gigan. Anutu Ibâ sot Kembuniņâ Yesu Kristo, zekâren gâbâ tânzâņgozâņgoņ, buku orotņâ sot um lumbeņâ gâgâren zimbap.

Timoteo nâņġâm pâlâtâņ bonņâ zemņanġip.

³ Ibâ âserâpnâ zen hâlâlu ândim Anutu kore okņanġâm gane kiunziņâ nâņâ yatik opmannâ sâiwap dukumņâ ñâtik sirâm ninâu sâm gâman. Gâgât nâņġâm ninâu sâman.

⁴ Gâ nâgât umbâlâ oin, zorat âsâbâņ nâņġâman. Oi gâ gekņâ umâlip patâ nâņġâbatkât otnimap.

⁵ Oi nâņġâm pâlâtâņ bonņâ zemġigap, zorat nâņġâman. Mamġâ Eunike sot âlagâ Loisi, zet Kembu nâņġâm pâlâtâņ kwâkņanġâm ândiwet. Oi gâ zo yatik nâņġâm pâlâtâņ kwâkņanġâm ândiat, zo nâņġan.

Kâtigem sinġi âlip nep tuuban.

⁶ Oi nâ zorat nâņġâm itâ dâgobâ. Nâņâ bitnandâ kâukkan pa Anutuņâ imbaņâ ġigip, zo ona sei kârâpņoot upap.

⁷ Itâ nângâban. Kaapum Anutuñâ niñgip, zo kenğât mân utnatkât niñgip. Kaapum zo imbanñâ sot buku orot zorat mariñâ. Nen um sâk zorat kendon ândinatkat Kaapum niñgip.

⁸ Zorat gâ Kembuninangât den siñgi sâmbuyagibam anun mân upan. Oi tâk namin nâbane ândian, nâgât den siñgi sâbam anun mân upan. Anutuñâ imbanñâ gibap dâp, nâ yatik, siñgi âlipkât op sâknam kwâkñan ândiban.

⁹ Anutu zâkñâ kubikniñgâm hâlâlu ândinatkat diiniñgip. Zo âlip urâwen zorat buñâ. Zikñak nângi zeip sot um lâklâkñangât op yatâ otniñgip. Zo mârum hân mân muyageibân Yesu Kristogât op siñgi kwatniñgip.

¹⁰ Oi zorat bonñâ narâk ziren muyageip. Kubikkubikniñâ Yesu Kristo gei muyageip. Zâkñâ mumuñangât imbanñâ koi gei ko ândiândiñ zinzin katik muyageniñgap.

¹¹ Oi nâ zorat siñgi sâsâñ sot Aposolo nep tuubatkât sâmbuyagibam niñgip.

¹² Nâ zorat sâknam kwâkñan ândiman. Ka anun mân opman. Nâ nângâm pâlâtân kwap zâkkât um zagât mân opman. Nâ itâ nângâman. Imbanñâñootñâ siñgi âlip nep sâmbuyagibam niñgip, zâkñâ dâñ galem otnigi Yesu takâtakâñangât narâk mâte upap.

¹³ Den bonñâ zorat mâtâp tirâpgowan, zorik moliban. Zo Yesu Kristo nângâm pâlâtân kwâkñangâm umgâ gâsui yatâ upan.

¹⁴ Tirik Kaapumñâ umniñan ândimap, zâkñâ mam otgigi den bonñâ gigip, zo galem otna zembuyagibam.

Onesiporo, zâkkât den.

¹⁵ Asia hânân aksik birânim âiwe. Oi osetziñan Pigelo sot Hemogene, zet ârândân.

¹⁶ Onesiporonâ tâk namâ a nâgât mân añun op umâlep kwatnim ândeip. Zorat Kembuñâ Onesiporogât kâmut gakânâ tânzângobap.

¹⁷ Zâk Roma kamânân takâmñâ um bâbâlanâk kârunim muyagenigip.

¹⁸ Zorat Kembuñâ nângâm narâk patin um lâklâkñangât okñangâbap. Zâk Epeso kamânân kore orotñâ imbanâ tuum ândeip, zo gikak nângat.

2

Kembugât kâwali nep tuuban.

¹ Nannâ, gâ Yesu Kristo sot pâlâtân ãndina tângogi ãndim kâtigiban.

² A donbep patâ zengât mâteziñan den dâgom ândiwan, zo Kembugât siñgi a sât luluñoot nâmbutñâ dâzângom ândiban. Oi a zo, zen kâwaliziñoot a nâmbutñâ dâzângom ândibi.

³ Gâ, nâ yatik, Yesu Kristogât kâwali a kâtik op ãndim zâkkât op sâknam nângâm mân âkongibap.

⁴ Nâi zâk kâwali nep tuubapñâ dap op sâkkât nep top top zorat umñâ pâi zimbap? Zo kâwali a osetziñan pâip, zâk egi dâp oi zorik upapkât sâbap.

⁵ Katep ziñ kut nâi minam sârârâk kârâme. Zengâren gâbâ nâiñâ mâtâp birâm nâin gâbâ âibap, zo sângân mân mimbap.

⁶ Nâi zâk nep kârâm kâmit sâknam upapñâ nalem bonñâ kândom mem nei dâp upap.

7 Den sumbuña dâgogan, zo nângâm kwâtâtiban. Kambu zâk sâi umgâ pâronjsâi topña nângâm kwâtâtiban.

Mân loriban.

8 Gâ Yesu Kristogât nângâm nângâm ândiban. Zâk Dawidigât kiunña mumuñan gâbâ wâgân op zaarip. Zâkkât sinji âlip yatâ sâman.

9 Sinji âlipkât op sâknam nângâman. Oi um kâtik ziñ nâgât nângâne bâliñ mâme ua yatâ kin bitnâ saaninetâ taan. Ka Kembugât sinji âlip den, zo dap op saane yen tâpap?

10 Nâ Anutugât sinji a zenjât op sâknam patâ nângâm tâpman. Zen Yesu Kristo sot pâlatânj utne kubikziñgi neule âsakña zinziñ kâtik mimbigât yatâ opman.

11 Den itâ ziap, zo bonña,
“Nen zâkkât mumuñan târokwarâwen. Zorat op nen zâk sot ârândânj zaat ândinat.

12 Nen zâk sot sâknam nângâm kâtiginat zo ko zâk sot a kutâ tâtarân tâtnat. Nen zâk kwâimbânjandâ sâi ko zâkoot yatik nen kwâimbânjgâbap.

13 Nen den sâwen, zo mân lunat zo ko zâkkât dennâ bon upap. Njai sâmña ñai sâsânja, zo zâkkâren mân ziap.”

Sinji âlipkât sâm gulip.

14 Gâ den zo sâm Anutugât mâteñan sâm dâzângom ândina den yennâ mân sâm âragubi. Sârek den mân âragubi. Zen den yennâ, bon buña, zo âragum ândibi zo ko den zorânja zen tâmbetzângobi.

15 Anutuņâ gâgât nâņgi dâp upapkât nep kâtigem tuum ândiban. Oi den bonņâ tâņtâņ sâm ândiban zo ko Anutugât mâteņan aņun mân upan.

16 Den yenņâ sâne mân betziņan mimban. Zen yatâ op ândim um gulip op siņgi âlip birâbi.

17 Sarâ den ârâgume, zo use kâtik yatâ op laņ kârâbap. A yatâ zo zeņgâren gâbâ ñâi Hemenaio sot ñâi Pileto.

18 Zet den bon birâm itâ sabot, “Mumuņan gâbâ zaatzaat, zorat topņâ itâ. Yesuņâ mumuņan gâbâ zaat ândiândi uņakņâ mârum muyageniņgip. Narâk patin sâk uņakņâ mân minat.” Zet yatâ sâmņâ a nâmbutuņâ zeņgât nâņgâm pâlatâņziņ mem gulipkuabot.

Anutugât kunkun sot hâkop bonņâ.

19 Anutuņâ kât tandâ pâi giarip, zo kâtigem kinzap. Zorat den kulem ñâi itâ ziap, “Kembuņâ siņgi arâpņâ ziņgit nâņgâmap.”

Oi den ñâi itâ ziap, “Kembugât siņgi a ândien sâme, zen aksik bâliņâ kândâtkubigât sâip.”

20 A kutâgât namâ patin hâkop top top goide kât sot siliwa kât tuutuun, zorik buņâ. Nak sot hânņâ tuutuun, zo ziap. Hâkop nâmbutuņan kut ñâi sâņgân patâ zorâņ geibap. Nâmbutuņâ ko kut ñâi ñâi yenņandâ geibap.

21 Hâkop ñâi zâk kut ñâi bâliņâ buņ, umņâ salek op neulenoot upap oi hâkop sâņgân patâ. Oi namâ mariņandâ egi hâlâlu zei nep âlipņâ pindâbap. Den sumbuņâ zi a neņgât op san. Umniņ salekkoi hâlâlu ândinat san.

Kembugât a ândinat.

²² A sigan kut nâi nâi bâlinâ ek âknâlîme, zo birâban. Oi umziņ salek opņâ Kembu sâm mâtâsime, zen sot âlip orotņangât sot nâņgâm pâlâtâņ sot um lumbeņagât kâtigiban.

²³ Den yenņâ sot sârek den zo birâban. Gâ âlip nâņgat. Den yatâ sâne kâsâp sot um kâlak muyagemap.

²⁴ Oi Kembugât kore aņâ den sârek op mân kwâkâyanğâbi. Ziinâ a aksik buku otziņgâm siņgi âlip târârak kwâkâziņgâbi. Oi a ziņ bâliņ otziņgânetâ zorat hâuņâ mân otziņgâbi.

²⁵ Oi Kembugât den birâme, a zo mulunâk dâzâņgobi. Anutu zâk zikņak mem gei kwatziņgi umziņ melâņ den bonņâ nâņgâbi sâm mulun dâzâņgobi.

²⁶ Oi umziņ pâroņsâi Satangât ârâmbâgân zâņgoip, zoren gâbâ mâkâziņgâbap. Zen Satangât den lum ândiwenâ umziņ pâroņsâi kândâtkubi.

3

Siņgi âlip gulipkukun a, zenğât den.

¹ Gâ itâ nâņgâban. Narâk patâ mâte upâ sâi bâliņandâ laņ kârâm kâbâ yâmbât mem zaa kwap mem ge kwap imbaņoot niņgâbi.

² A itâ zo, ziņ ândibi. Ziinangât nâņgâne zâizâiņ, kâtkât âknâlîle, den kârâpņoot sâsâņ, sâk mâme den, ibâ mam zekât den birâbirâ, sum nâne a, aņâ Anutu hurat mân kwâkâņangâme.

³ Lumbe den mân sâsâņ, tosa mem ândiândi, sârân sâsâņ, nem gulipkukun, a zinnâ, kut nâi nâi âlipņâ âkon upi.

⁴ Kâsa zengâren tirâpzângozângon, laŋ orot, zâizâiŋ upme. Sâkkât âkŋâle mem ândim Anu-tugât âkŋâle mân nângâbi.

⁵ Sâkŋandik siŋgi âlip nângâbi. Ka siŋgi âlipkât imbaŋâ mân zemziŋgâbap. A zo yatâ ândine ziŋgit kândâtzângoban.

⁶ Narâk ziren a nâmbutŋâ zo yatâ ândie. Zen tik ândim ambân nângânângâziŋ lolot zengât mirin zâim um gulip kwatziŋgâme. Oi ambân zo tosa top top muyagemŋâ umbâlâ upme sot âkŋâle top top otziŋgi laŋ âim game. Anâ ambân zo yatâ zorâŋ zengât upigât sâm lolot otziŋgâme.

⁷ Ambân zo yatâ, zorâŋâ narâk dâp den zorat topŋâ kârum mân nângâm kwâkâme.

⁸⁻⁹ Mârumŋan Yane sot Yambere zet Mose kâsa okŋangâwet. Yatigâk a san, zen den bonŋâ kâsa okŋangâme. A zo, zen nângânângâziŋ bâliŋâ sot nângâm pâlâtâŋziŋ buŋâ. Dap dabân bâliŋandâ laŋ kârâbap? A yatâ zo, zen sarâziŋangât topŋâ muyagei ek nângâbi. Wangât, kut ŋâi ŋâi ziŋ upme, zo topziŋ sâm muyagei a aksikŋâ ek nângâm kândâtzângobi, zorat. Yane sot Yambere, a zagât zekâren muyageip yatâ.

Paulo sâkŋan sâknam doŋbep muyageŋŋip.

¹⁰ Gâ nâ sot ândim gâin. Kut ŋâi ŋâi orâwan, zo ek nângâm ândein. Siŋgi âlip sâmân sot nep tuuman, ândiândinâ, nângâm pâlâtâŋnâ, buku orotnâ, kâtigem ândiândinâ zo ek nângâm ândein.

¹¹ None sâknam nângâwan. Antiokia kamânân, Ikonioŋ sot Listera kamânân none sâknam doŋbep nângâwan. Yatâ otninetâ Kembuŋâ bitziŋan gâbâ mâkânigip.

¹² A nâmbutnâ Yesu Kristo sot pâlâtân op târârak ândibi, zen pisuk patâ yatik zângone sâknam nângâbi. Zo perâknak.

¹³ Narâk ziren bâlin mâme a sot sarâ a ziņ bâlin upme. Bet ko walâm sarâ sot bâlinâ zorân tuune laņ kârâbap. Umziņâ gulip oi a nâmbut um gulip kwatziņgâbi.

Kembugât ekap sâlâpkum nângâm ândibi.

¹⁴ Gâ ko den kwâkâm giwen, zo sot pâlâtân op ândiban. Den zo nâigâren mein, zorat mân kwaksat. Nâ den siņgi zo giwan. Oi gâ topnâ nângâmat, zo ka.

¹⁵ Oi gâ katepkan gâbâ tirik ekap sâlâpkum nângâm gâingât zorân umgâ kubigi Yesu Kristo nângâm pâlâtân kwap sumbengât siņgi op ândiban. Gâ zo yatâ ândibangât Kembugât ekap sâlâpkum ândina imbanâ gibap.

¹⁶ Den tirik ekabân ziap, zo pisuk Anutugât Kaapungâren gâbâ muyageip. Oi den zo sâlâpkum nângindâ siņgi âlipkât topnâ kwâkâm niņgâmap. Oi zorân topniņ sâm muyagem umniņ melâni târârakkât teņgâyân ândinat. Târârak mâtâp tirâpnâņgomap.

¹⁷ Yatâ op diiņiņgi Anutugât arâp op kut nâi nâi âlip orotņangât nep top top zo âlip tuum ândinat.

4

Târârak ândim siņgi âlip nep tuunâ.

¹ Nâ Anutugât mâtenan sot Yesu Kristo, zâk kembu imbananootnâ gamnâ a gwâlâ sot mu-munâ dinninâ sârn kwâkâbap, zekât mâtezikan sârn kâtigem dâgoga nânghâ.

² Gâ den sinji âlip sâban. Oi a zorat otzingâbap mo bunâ, zorat kâtigem sâban. Oi a um girem den sot hâwat den kwâkâzingâm nep mulunân âkonjâ bun tuuban.

³ Narâk nâi mâte oi sinji âlip den zo a nâmbutnâ nânghâne pat palañ oi birâbi. Zo birâmñâ den nâi nânghânatkât kindapziñ hetâmkwapi. Kwâkâm zingâzingân a muyagezingâbi. Umziñ dâp oi yatik, zorik muyagezingâne kwâkâzingâbi.

⁴ Den bon zo birâm den pat yenjâ zoren âi pâlâtân upi.

⁵ Gâ ko narâk dâp sâknam kwâkan zari kândâtkom kâtigiban. Oi sinji âlip sâsân nep tuum ândiban. Nep sârn gigip, zo tuum biranban.

Paulogât narâknâ pânkânok oip.

⁶ Kembangât sinji râma kom uwe, nâ yatâ ot-nibigât narâk mâte uap.

⁷ Nâ Anutugât ândiândi nep kâtigem tuum ga âkap. Sero kabânan katep ziñ sârârâk kârâme yatâ nâ mârurn sârârâk kârâm kâtigem kikerân tâkan. Nâ nânghâm pâlâtânâ galemgua mân loreip.

⁸ Narâk ziren târâraknanğât sânghân mimbatkât mambât pâi ziap. Gâtâm narâk patin Kembu, top likuliku a târâraknâ, zâknâ sânghân nibap. Oi nâyâk bunâ. Yesugât takâtakananğât âknâlime, zen ârândân zingâbap.

A nâmbutᵊandâ Paulo pam âiwe.

⁹ Gâ kek nâgâren gâbangât kâtigiban.

¹⁰ Dema zâk hângât kut ᵊâi ᵊâi zorat âkᵊâle op nâbam Tesalonike kamânân arip. Kereske zâk Galatia hânân arip. Oi Tito zâk Dalimatia hânân arip.

¹¹ Zi Luka sot nikᵊik ândiet. Gâ Mareko muya-gena ârândâᵊ gâbabot. Zâk nep âlip betnan mimbap.

¹² Tikiko zâk sâᵊgongua Epeso kamânân arip.

¹³ Gâ gâbamᵊâ mâtâpkât hâmbâ Taroa kamânân, Kapo zâkkât mirin parâwan, zo mem gâban. Oi ekap topᵊâ sot ilumᵊâ zo aksik mem gâban. Ilumᵊâ mân birâban.

¹⁴ Liᵊip kâlâu mot kâtᵊâ tuutuᵊ a, Alesande, zâk bâliᵊ doᵊbep otnigip. Zorat Kembuᵊâ hâuᵊâ pindâbap.

¹⁵ Zâkᵊâ dinniᵊâ doᵊbep koip. Zorat gâ zâkkât kenᵊât upan.

¹⁶ Denân nâbane tarâwan, narâk zoren buku ᵊâiᵊâ den mân betnan meip. Buᵊâ. Zen aksik birâniwe. Zorat tosa mân zemziᵊgâbapkât nâᵊgan.

¹⁷ Kembuᵊâ ko betnan mei siᵊi âlip um kâtik a, hân ᵊâin gokᵊâ zeᵊgâren sa tânnogi sâᵊ nanᵊâwan. Oi zâkᵊâ zuu kâtik Laioᵊgât lâuᵊan gâbâ mâkânigip.

¹⁸ Kembu zâk bâliᵊâ top top zoren gâbâ mâkânim sumbemân Kembugât kiᵊ topᵊan nâbanbap. Zâkkâren imbaᵊâ âsakᵊâ zem zâimâmbap. Zo perâkᵊak.

19 Nâ Pirisila sot apnâ Akwila sot Onesiporo zâkkât kâmut zorat nângâziŋgan. Zo dâzângoban.

20 Erasto zâk Korinti kamânân ândiap. Oi Toropimo zâk mâsek oi Milete kamânân parâwan.

21 Gâ map narâknâ mân oi kek gâbangât kâtigiban.

Eubuluŋâ nângâgigap. Puleŋ sot Lino, Kalaudia sot buku nâmbutnâ, zen yatik nângâgige.

22 Kembuŋâ um dâpkâ galem op ândibap. Kembugâren gâbâ tânzângoziŋgoŋ zorâŋ zenğâren zimbap.

Zo yatik.

SINGI ÂLIP EKAP
The New Testament in the Komba Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Komba long Niugini
copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Komba

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
8e5b8dff-a54f-5e56-9b8c-1906f06b22d1